

tænkning, og for at Sagen derved kunde fremmes, idet man saaledes fik et med en vis Autoritet stemplet Stof til videre Bearbejdelse. I denne Henseende skal jeg bemærke, at naar man ikke kommer videre end til et Udvalg, opnaaer man ikke Andet end det, man allerede nu har opnaaet, nemlig at faae enkelte Medlemmers Uttringer; thi en Udvalgsbetænkning har ikke nogen Autoritet, før den har faaet sin Afgjørelse i Thinget selv. Man kommer altsaa ikke et Skridt videre ved at nedsætte et Udvalg, naar man ikke ønsker, at Sagen skal komme til endelig Afgjørelse her i Thinget. Men derhos skal jeg ogsaa bemærke, at naar de ærede Herrer først have faaet et Udvalg nedsat, ere de ikke længere istand til at standse Sagens Gang; de kunne da ikke forhindre, at den kommer til Afgjørelse, uagtet de maaskee ikke have villet det, og derfor vil jeg raade dem til ikke at stemme for Sagens Overgang til 2den Behandling. Jeg skal endnu kun lidet forlænge denne meget lange Discussion med en Bemærkning om, hvorfor det forekommer mig, at dette Forslag er et ubrugeligt Grundlag for Ordningen af denne Sag; det er, fordi det i sit Væsen, efter den Sammensætning, Kirkeraadet i § 2 er bestemt at skulle have, er et hierarkisk Forslag, og dernæst, fordi det er ssendtligt mod Grundloven og mod Rigsdagens Magt, idet det i §§ 3 og 4 paa forskjellig Maade søger at indskrænke Rigsdagens nuværende Myndighed. Endelig skal jeg paa det Bestemteste protestere imod, at man ikke skulde kunne ønske, at der kom en Forsatning for Kirken, fordi man ikke vil gaae ind paa en Ordning af Sagen paa dette Grundlag. Det er min Overbeviisning, at der vil komme en Tid, da en Ordning af Kirkens Forsatning kan være nyttig, men det er ligeledes min Overbeviisning, at det ikke dermed har en saa stor Hast. Jeg skal bemærke, at der under den nuværende Cultusminister er gjort mange ønskelige Forbedringer med Hensyn til kirkelige Anliggender; jeg anerkjender saaledes, at han har gjort vel i at indføre Menighedsraad, naar han blot ikke vil lade dem faae nogensomhelst offentlig Bestyrdning; thi i saa Fald vil jeg antage, at han ikke kunde have indført dem uden ifølge en

Lov. Lader han derimod Menighedsraadene udgaae af fri Overenskomst i Menighederne, saa synes det mig, at de ikke kunde skade, men muligviis paa nogle Steder gavne, og naar det sees rundt om i Landet, at der er en saadan Institution, da er jeg overbevist om, at Opmærksomheden for det kirkelige Liv mere og mere vil vaagne, og at der paa dette Grundlag efterhaanden kan udvikle sig en Trang til ogsaa at faae ordentlige Former for en Forsatning, ifølge hvilken det, som er Kirkens egentlige Sag, nemlig Beskjendelse og Ritus, kan finde sin Ordning.

At Nogen her skulde kunne opfaae sig til Dommer over de Tanker, vi, der ere mod dette Forslag, have, og sige, at vi ingen Interesse have for Sagen, det er et Overgreb og forekommer mig ikke at være begrundet i Ydmyghed eller i Sandhedskjærlighed, men i Lidenskab.

Jeg troer, at den ærede Minister har gjort et andet Skridt, som er gavnligt for Kirken. Kirkens Lærere have ikke alle været, som de skulde være; der have været Nogle blandt dem, paa hvilke man kunde anvende det Sprog, at de skulde være Verdens Salt, men Saltet har mistet sin Kraft. Den ærede Minister har gjort et priseligt Skridt, idet han har forsøgt at fjerne slike unyttige Medlemmer af Geistligheden, og jeg er overbevist om, at dersom det fortsattes i en større Udstrækning, og dersom vi ved en Pensionslov for Geistligheden kunde lette ham, hvad der er at gjøre i denne Retning, da vilde Forholdet mellem Menighed og Præst blive meget bedre, og da vilde ogsaa Troens Sag trives bedre. Cultusministeren har gjort Meget, som raader Bod paa tidligere Livets Ulemper, og jeg kan derfor ikke anerkjende, at der i dette Dødblik skulde være en saa tvingende Nødvendighed for at faae et Lovforslag igjennem, at man endog skulde gaae ind paa et, idetmindste mod min Følelse og min Erkjendelse, saa meget stridende Forslag som det foreliggende. Idet jeg altsaa har den Overbeviisning, at der er en Fremgang til det Bedre i Kirkesagernes Ordning, skal jeg aldeles afvise den Beskyldning mod mig, at jeg ikke i sin Tid skulde ville have Kirkens Forsatning ordnet ved Lov eller Grundlovens